

GAZDASÁGI LAPOK

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

Alapította KORIZMIOS LÁSZLÓ
1849-ben.

VEZÉRELV: Hozzunk mezei gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8
Negyed évre	4

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czímzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatalain veszfel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogadtatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden után nyomási jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissz

Telefon: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — Y.	397
Komlófaják keletkezéséről. — Csérer Lajos	398
Tárcza. Bill of Zugló. — Jókuthy Sándor	398
Wesztfáliai lentörő gépek.	400
Nyilatkozat.	400
Könyvismertetés	401
Kérdések és feleletek	401
Kérdések: A fák fülletése a birtokhatáron.	
Népkör. — Pongyola pitypang a luczernában.	
J. L. — Üregi nyulak kiirtása. B. A.	
— Mivel vessem be a luczorna kiégetett aranka foltjait. J. L.	
Feleletek: Tehénistálló fertőtlenítése. A. O. —	
A vadgalamb a kukoriczavetésen. C. — Zöld luczorna etetés darával. P. — Kölestermelés. Balogh Viktor.	
Hirek	402
Apró szakközlemények	403

SZEMLE.

(A gazdasági helyzet. — A földmívelési költségvetés. — Szaktanácskozmány az új bortörvényjavaslatról. — Az állatpiacz helyzete. — Magasabb sertésárak kilátásban. — A száj- és körömfájás elfojtása Angolországban. — A francziák eltiltották az arankás heremagbevittelt. — A német árpavámnak szabályellenes kezelése. — A körorvosi és körbábai állásokról szóló törvényjavaslat.)

Mégis csak Falb Rudolfnak volt igaza, midőn időjósolásainál a holdváltozásokra oly nagy figyelemmel volt. A szombati holdváltozást megelőzőleg 2 nappal indult meg az országosnak mondható esőzés. 60—80 milliméteres esőkről értesitenek az ország sok részéről és midőn e sorokat írjuk, a levegő erős párássá vált arra enged következtetni, hogy még nincs vége az esőknek. Remélhető, hogy a szárazságra most már nem lesz oly nagy a panasz; sőt lehetséges, hogy majd még óhajtani fogjuk a szárazabb időt, a kapálások, a permetezések és takarmánygyűjtésekhez. A rozsokon ez a jelentékeny esőzés csak annyiban segíthet, hogy a szeme lehet teltebb, a sok helyen tapasztalható ritkaságon azonban már nem segít. A mi a búzákat illeti, azok közül a korán vetettek már kidobták kalaszukat, de nagyon sok vidékről a levélrozsdat jelentik. A késői vetésű búzákat, majd csak 8—10 nap múlva fogják fejüket hányini. A tavasziak már sárgultak sok helyen, most azonban ha jó földben vannak, vigan tenyész-

hetnek és jó termésekkel kecsegtetnek, bár több helyről panaszok, hogy a zabok megrókásodtak. Kapások és még talpon álló takarmányokra ez a május végi esőzés kitünő volt. De azért még nem kiáltjuk el magunkat. Két kérdésre kell még június—júliusnak megfelelni. Először arra, hogy a rozsda békében fog-e hagyni bennünket? Másodsor, hogy a kései búzákat — és ez az összesnek 70—75%-a — nem fognak-e hirtelen érni? A hőség júliusban nem fogja-e megszorítani?

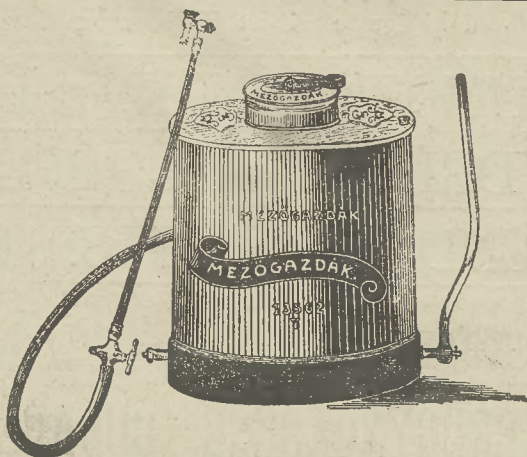
Mult számunkban megígértük, hogy a gyorsan lefolyt földmívelési budget tárgyalásáról elmondjuk véleményünket. Ez, helyünk szűk volta miatt nem terjedhet ki annak egész terjedelmére. Megelégedésünkre szolgál az, hogy a Budapesten létesítendő gazdasági főiskola telkének megvásárlására Darányi miniszter 900.000 koronát irányoz elő. Ne gondolkozunk úgy, mint a majmok. Azért, hogy Bécsnek, Párizsnak, Berlinnek, tehát a rezidens európai városoknak már régtől fogva van főiskolájuk, abból nem következik az, hogy Budapesten is legyen. Azért kell nekünk Budapesten főiskola, hogy a nagy- és középbirtokos osztály fiaira nézve hozzáférhetőbbé tegyük a gazdasági ismereteket. Hej, ha ezt már rég megtettük volna, akkor nem kedvetlenítettük volna el a földbirtokos osztályt a gazdálkodástól. A porosz junker fia micsoda gazda! Nálunk lealázó dologgá vált a gazdálkodás, vesződjön vele, a ki akar! Ezt mondják uraink és folyton és folyton siklik ki kezeik közül a föld s velük a befolyás a nemzet életére. Nagy mulasztást kellene pótolni ennek a főiskolának, ha ugyan még nem késő. Nem tudjuk, hogy mily elveken akarja Darányi létesíteni a főiskolát, de egyet nagyon ajánlunk figyelmébe. Ne utánozza a németet az ő négyesztendő kurzusával és iszonyu teoriájával. Ne akarja azt, hogy a magyar gazda differenciál és integrál számításal mérje ki a kukoriczaföldet, végre is az ember csak ember és nem elefánt vagy krokodil, hogy századokig éljen. Egy oly szaknál, a hol az empiriának oly nagy szerep jut, ne tömjék agyon elmélettel a fiatal embereket. A franczia példa nekünk jobban tetszik. A párizsi institut csak két-évfolyamu és ez is praktikus irányu. Megelégedhetünk azzal, ha a párizsi ingenieur agronomok színvonalára tudjuk emelni fiatal-ságunk gazdasági műveltségét.

Örülünk annak is, hogy a hegyvidéki akciót kiterjeszti az állam, hogy kender- és lentermelési szakintézetet állít fel, hogy a

növénytenyésztés (új növényfajták, előállítás keresztezés útján) útjára reálép.

De nem látjuk a költségvitési programban a közraktárak erélyes felkarolását. A mit a kormány ez irányban ez évben tenni szándékozik, csak homeopáthia. Aztán nem látjuk az előkészületeket a külön vámterületre. A kormány pedig ezt irányíthatja, ha akarja. Nem tudjuk, hogy fogunk-e élni akkor, a midőn ez a nagy változás bekövetkezik és az se bizonyos, hogy bekövetkezik. De ha bekövetkezik és az előkészületek el lettek mulasztva, akkor méltán fogják átkozni a földmívelők azokat, a kik a bekövetkező és előrelátható nyomortól meg nem óvták. Caveant consules . . .

A költségvetés nyomába jött a borhamisítási szaktanácskozmány. Vártuk, hogy jönni fog. Nem lepott meg. Az előadói javaslatához nincs sok hozzászólni valónk. Hogy a bor észszerű kezelését megszorítják, csak hogy a hamisítások ellen sikerrel lehessen küzdeni, az menthető. A szeszezés és cukrozás korlátozását értjük az alatt. Vannak ám esztendő, a mikor a napsugarak megsűrődve esnek a földre és az eredeti szesztartalom elégtelen. Ilyenkor aztán kezelni sem lehet a bort gyenge szesztartalma miatt, mert nyulósodik és el nem tartható. A bortermelő gazda házasítson? Más vidékek szeszdos boraival keverje a magáét? Ez tulságos kívánság. Kár a gyermeket a fürdővízzel együtt kiönteni. Talán meg lehetne engedni azt, hogy a gyenge mustok feljavíthatók legyenek annyi cukorral, a menyinyi 10 térfogatszázalék szeszre — tehát normálisra, — a bor szesztartalmát kiegészítse. Ez nem ütközik az okszerű borkezelés elveibe, sőt ellenkezőleg, erre tanítottak bennünket eddig a szaktudományban. A fő, a mire mi gondolunk, hogy a hamisítás megtorlása legyen erélyes. A büntetések jól megvannak szabva, a közigazgatási első fok hatóság föl van jogosítva, hogy helyszini kutatásokat végezzen. De vajjon fognak-e végezni? Egy fél év alatt ki lehet irtani a rém módon elharapódzott borhamisítást — ha a társadalomnak, a mely legtöbbet szenved a borhamisítás miatt is lenne beleszólása. Hiányzik az előbírálati fórum. Ha én mint fogyasztó gyanusnak találok valamely bornak nevezett italt és én egyes mintát veszek belőle, hová menjek vele? A főszoigabirohoz? Hátha bornemissza? Legyen egy vizsgáló fórum, a hol az ily módon szerzett mintát megvizsgálják és ha az gyanusnak találja a bort, akkor a hatóság legyen köteles helyszini

Ajánljuk nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett magyar fogatos szőlőpermetezőinket, melyekkel nagy munkaerő és permetező anyag megtakarítás érhető el. — Most megjelent tavaszi, szőlőmívelési árjegyzékünket, szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról kívánatra bérmentve megküldjük.

Mezőgazdák A. jegyű permetező K 40.—

„ B. „ „ „ 34.—

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
BUDAPEST,

V., Alkotmány-utcza 31. sz.

Olcsó árak!

Ganz és Társa, Hofherr és Schrantz felsőmagyarországi vezérképviselői.

Pontos kiszámítás!

Gőzekealkatrészek, ekevasak, aczél- és fémalkatrészek, gőzekeodrony-kötelek. **Sack-rendszerű ekerészletek**, ekevasak, kormányok, mindenféle gazdasági gépek. **Kazánkovács munkák**. Uj tűszekrények. **Malomberendezések**. **Diesel-, szivógáz-, benzin-motorok**. * * * * *

Szilágyi és Diskant gépgyára Miskolcz.

vizsgálatot végezni. Így egy félesztendő alatt elpárologna minden borhamisító. A végrehajtás kell nekünk, nemcsak a törvény. Hiszen papíron oly sok törvényünk van.

*

Vessünk egy pillantást az állatpiacra. Végre a mult hétfői bécsi marhavásáron megállott e nagy áresés és kissé emelkedtek a hizómarha árak. A magyar hizalók rengeteg összegeket vesztenek a marhahizaláson. Rémdrága takarmány és olcsó hizott marha! Ez mindent megmagyaráz. Csak a sertésárak magasak és még magasabbak lesznek. A Deutsche Landw. Presse-be Oscar Mentzel a következőket írja: Északamerika rossz kukoricza termése a sertés-hizalásra nagyon hátrányosan folyt be; a jelentések után ítélve már is áruhiány kezd mutatkozni, a melyet nyomban követett a sertésárak emelkedése. A kereskedelmi körök a disznózsír emelkedő konjunkturáját jósolják. Ennek visszahatása lesz Németországra is (És Magyarországra is. Szerk.), a hol a növényi eledelek túlzottabb fogyasztása a zsírfogyasztás növekedését vonja maga után. Nem így a hussertéssel, a melyben a kínálat ma is túlhaladta a keresletet, ha csak a tej-produkció várható emelkedése, a keresletet ebben az irányban is emelni nem fogja.

Tehát Amerikából a disznózsír árak emelkedése indul ki, s ez azt jelenti, hogy a szalonna árak nálunk az idén is magasak lesznek. Tekintve arra, hogy a magyar vidékeinken az aratók mily hatalmas mennyiségű szalonnát fogyasztanak, ez lényeges. Az előjelekből ítélve nem teszük rosszul a gazdák, ha aratási szalonnaszükségletüket előre fedezik. Hacsak a szerb határ megnyitása rendelettel — a miről Bécsben beszélgetnek — bekövetkezni nem fog.

*

Angolországban Edinburg környékén újra kiütött a száj- és körömfájás. Az angolok kiirtották, 162 tehenet lebunkóztak, a tulajdonosokat kártalanították és a bajt így megszüntették. Az államnak ez 4000 font sterlingjébe került (mintegy 100.000 korona). Az angol departement of agriculture kibocsátotta

a takarmány- és szalmabehozatali tilalmat, mert kiszült, hogy a bajt így hurezolták be Angolországba.

*

A francziák is okos dolgot csináltak. Megtiltották elnöki rendelettel az arankás here-mag bevitelét országukba. A francia Journal Officiel április 30-án hozta a rendeletet. A rendelet lényege az, hogy luczerna, réti here, fehér here, nyulzapuka, kores here lotus corniculatus és még egyéb felsorolt magvak, a vámhivatal által megvizsgálatnak aranka tartalomra. Minden 100 kgra 100 gramm mintát vesznek és ha arankát találnak benne, visszautasítják. Ez okos intézkedés. Hiába irtjuk ki a táblákból az arankafoltokat, ha külföldi magvakkal minduntalan behozzuk. Efféle rendelet itt sem ártana. Csakhogy a francziák előbb, 1898 jun. 21-ikén a code ruralban 81-ik szakasz a következő törvényt hozták: Franciaországba a cuseuta importálása tilos. Ilyen törvénynek kell nálunk is megelőzni a rendeletet.

*

Még egyet! Az osztrák földmivelők központi szervezete egyetértőleg az osztrák földmivelési- és kereskedelmi miniszterekkel szaktanácskozmányt tartottak a német árpavám kezelése miatt. Ezen szaktanácskozmányon kimondották azt, hogy a kereskedelmi szerződésre vonatkozó németországi kormányrendelet nem felel meg a kereskedelmi szerződés szövegeinek. A tanácskozmány követeli, hogy minden maláta árpa, tehát a szeszgyári és élesztő gyártásra szolgáló árpa is 4 márka vámot fizessen. Követeli, hogy szigorubb büntető intézkedésekkel szigorubb ellenőrzés gyakoroltassék. Ha e részben meg egyezés létre nem jönne, akkor a kormány tekintse feladatának, hogy azonnal hívja össze a szerződésben provokált választott bíróságot, hogy ennek révén a szerződés szellemének megfelelő eljárás következék be. Ugyanefféle mondott ki a magyar malátagyárosok egyesülete, kiemelve, hogy a 2 márka vámmal behozott árpából a németek az öreg szemeket kiszítálják és sörfőzési cé-

lokra használják föl. Nagyon örvendünk annak, hogy az osztrákok oly erélyesen lépnek föl, mert factum, hogy a német kormányközégek e vámszerződést kijátszák és bennünket érzékenyen megkárosítanak Oroszország javára.

*

A belügyminiszter beterjesztette a képviselőház elé a körorvosok és bábák rendszeresítéséről szóló törvényjavaslatát. A körorvosok fizetését az állam vállalná magára, a lakás és fuvarokról pedig a községek tartoznak gondoskodni. Helyes! Csak azt nem értjük, hogy a cselédtörvény kötelezi a munkaadót a cselédek ingyenes gyógykezelésére. Most meg az itt említett kiadásokhoz is? A körbábákat egészen a községi lakosság fizeti. A törvényjavaslat szerint a vagyon-talanokat a körorvos ingyenesen tartozik kezelni. A cseléd is ezen fogalom alá tartozik. Ingyen lesz tehát kezelve, avagy a munkaadó most már duplán fog fizetni? y.

Komlófajták keletkezéséről.

Az árpalé keserítésére, izesítésére a »kődös« multban minden a természetben feltalálható keserü anyagot felhasználta az emberiség a házi sörítal készítésénél. Ennek nyoma még a legújabb angol és német (élelmiszerek hamisításáról szóló) törvényekben is megvan, mert még nem régen is cserhaját, chinafatörmeléket, fűzkérget s sok más növényi s ásványi anyagot felhasználtak, sőt a lelkiismeretlenebbek a mérges arzénvegyületeket is belekeverték. Legrégibb időkben némely szerzetesrendek tértek át a nagy közönség fogyasztására való tekintettel a tömeges sörfőzésre, mondhatni a gyártásra (akárcsak a chartreuse és benediktinellikőröknél ma is), sőt erre a fejedelemtől területi jogot is nyertek. Tömegessé válván a sörgyártás, nagyobb mennyiségben előforduló terméket kerestek a sörlé keserítésére s a tömegtermény a vadkomló nővirágzata, a toboztermés lett.

Természetesen, az olcsó és egészséges sörítal fogyasztása mindinkább terjedvén, a közel

TÁRCZA.

Bill of Zugló.

A kis szálkásszörű foxterrier Bill született 1907. február 12. a zuglói telepen Baronet of Zugló után Lady of Zuglótól. Hat hónapos koráig otthon hamupipósködött testvére „Bitang“ mellett, mely a kisebb terriert folytona terrorizálta. Ekkor kiadtam a kicsikét a Csucshegyre az erdővédhez, ki egy kis szobadrászura után már kivitte ürgét és hörsögöt fogni. Közben megtanulta a fehér házikandurt kimélni, miután több erős attack után az erdővéd vékony, de hosszú magyarázatokkal szolgált neki. Másfél hónap múlva Billnek már erősen megnőtt a bátorsága, ugyanis a Csucs-

hegy egyik rókaodujából október 15-én 7½ hónapos korában már kizavart egy vörösfrakkos öreg hunczutot.

Télen át nem igen volt künn, hanem otthon végezte tanulmányait, nevezetesen megtanult apportírozni és őrizte asszonya baromfiát, melyek közül mig ott volt, egyet sem vitt el róka koma, holott azelőtt szorgalmasan hordta őket, daczára a háznál levő spitznek.

Februárban már ismét követni volt szabad gazdáját s 20-án a Csucshegyen, 21-én az ürömi dolomit barlangból hajtotta elő a komát, melyek le is puffantattak.

F. é. márcz. 7-én a Csucshegy déli lejtőjén levő borz-oduhoz ment gazdája s Bill nagy örömet mutatott a bebuvársra, engedelmet is kapott reá azon feltevésben, miszerint ugy is

kiverik onnan. De csodák-csodája! Mi történt? Bill dühösen csahol és attackiroz; majd kis idő múlva már erős viaskodást hall az erdővéd, mire biztatón kellett már szintén bekiáltania, érezvén a dolog komoly voltát; így tartott ez 10 percig, a midőn guggoló helyzetéből kissé felemelkedvén az erdővéd látja, hogy az odu másik nyílásán — tőle néhány lépésnyire — a két öreg borz futva menekül. Puskára kapott, de löni már késő volt, eltűntek a bozóttban.

A mint tűnődik a kutya elcsendesültén, egyszerre csak megjelenik Bill szájában egy kis sértetlen 6—7 napos borzocskát hozva, mely átvetetvén ismét visszamegy s hozza a másodikat, majd a harmadikat, mely utóbbinak azonban belei kilévének taposva, azt az erdővéd kivégezte. A két kis borz szopóüvegéből

BENZINMOTOROK, GŐZLOKOMOBILOK, UTIMOZDONYOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, ARATÓGÉPEK, „LOSONCZI DRILL“ VETŐGÉPEK, RESICZAI ACZÉLEKÉK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

V. VÁCZI-KÖRUT 32.

ben s tömegben ültettek nálunk is új komlóskerteket s oly nagy volt a dugványkereslet, hogy néhány lelkiismeretlen eladó ilyen vadhajtásokat is árusított s a következő években azután tapasztalhattuk a fennebbi mondottakat.

A merészebb termelő maga is csinálhat új fajváltozásokat szorgosabb művelés, gondos trágyázás s egyéb kezelési eljárások révén, a mesterséges kiválasztás (nemesítés), de ennek csak pillanatnyilag van értéke, mert mihelyt más viszonyok közé kerül a dugvány, vagy csak ugyanazon a helyen is alább hagy a rendszeres művelés: a mesterségesen nevelt fajta is visszaesik a régi fejlődési alakjába!

Az indata színe nyomán megkülönböztetünk: piros (saazi, spalti), zöld (daubai, belgiumi) s halványzöld (Posen, Északamerika) indáju komlófajtákat. Vannak azután toboz-érés szerinti megkülönböztetések is: nyári komlók (stájer, mozgói, nagyláng-saazi); közepes érésűek (auschali, spalti, nagyváradi, saazi, székelykereszturi) és kései érésűek (daubai, golding, zetelaki, illyefalvi stb.)

E bélyegeket is a spontán variatívó révén támadtak valaha azzal a különbséggel, hogy míg az indák színe minden viszonyok között állandó, addig az érést nemcsak művelési eljárásokkal lehet befolyásolni, de függ az az évi időjárásról, még inkább a földrajzi elterjedtségtől (szélességi fokoktól) s magassági fekvéstől is. Így pl. a szenterzsébeti Golding szedése augusztus közepén megtörténhetik, angol hazájában csak 3—4 héttel később következik a Golding érése! De ez már a honosodás (acclimatisatio) kérdésebe vág bele, hogy bár az érés idejében nagy az eltérés: a fajta mindkét helyen megtartja alakbeli tulajdonságait.

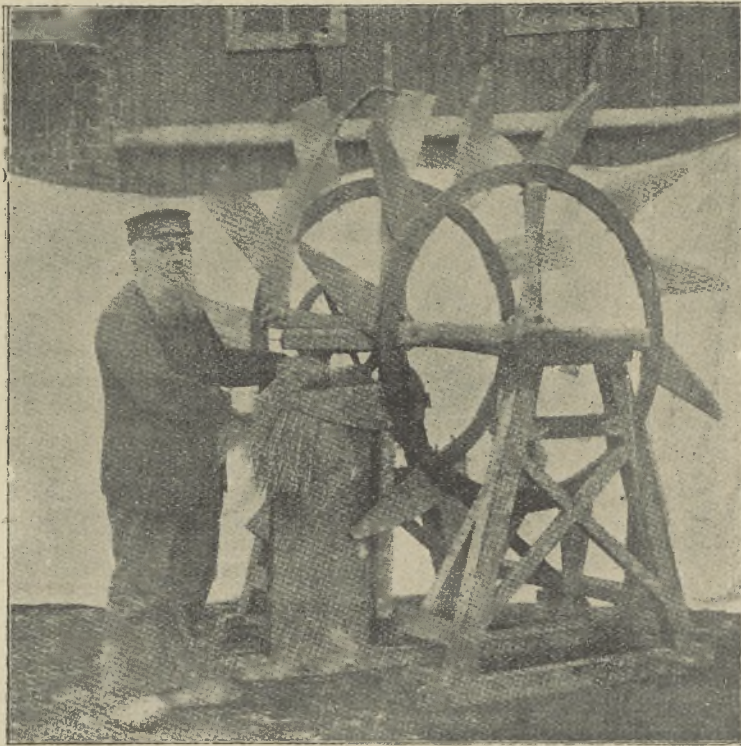
*

Az eddig elsorolt komlóváltozatok vegetativus uton támadtak, de lehetséges új komlófajták alakulása ivaros uton is. A természetben a σ komló virágpóráját (pollen) a szél átrepíti a nővirágu komló bibéjére, ott termékenyítést végez s a termőkben mag keletkezik. Ha a megtermékenyített magocskákat alkalmas helyre elvetjük, úgy abból egy új komló-növényke fejlődik. Miután ennek teljes kifejlődésére 2—3 esztendő kell s azután veszi át a fajfentartás szerepét és kivirít. — Szerencsénk, ha az új növényke nem him (ivaru) virágu. Mert Frühwirth szerint a magról kelt növénykének $33\frac{1}{3}$ -a σ , $66\frac{2}{3}$ -a σ . Ha azonban nővirágu, akkor módunkban van az egész növény egyes részeit, különösen a toboztermést szemügyre venni. Mindez megint egy újabb fajteremtő erőnek, a keresztezésnek (hybridatio) az eredménye. Mondják, hogy az ilyen ivaros uton létesült új fajtának egypár évi művelés után állandóbb a bélyege, mint a spontán kiválasztás útján létesített fajtánál. Az ivaros szaporodás útján létesült magban nagyobb mértékben vannak meg, illetve örökletesebbek a bélyegeket, mint egy alsórendű növényi részben, pl. az éves indata alsó végéről vágott u. n. dugványban. A természetes keresztezésnél nem tudhatjuk, honnan hozta a szél a virágpórákat, így könnyen előállhat az az eset, hogy az új növény darva, bár éppen olyan arányban finomabb is lehet, mint maga az anyanövény. Ezen bizonytalanság okából azok a kutatók, a kik keresztezés útján

akarnak új fajtát előállítani, előbb a természetes keresztezésből származó magból nőtt himvirágu növényt is felnevelik. Ugyanis ez tulajdonságaiban felerészben a vadkomlóra, de felerészben a kultivált anyatökére fog ütni, tehát már nemesített »félvér.«*) Már most az új beporzást ezen félnemes himkomló pollenjével fogja végezni.

Az ezen keresztezésből származó termékeny magról új növényt nevel s ha nővirágu, megbírálja a toboztermést s ha az értékesebb az anyanövény termésénél, úgy a továbbzaportitást már vegetativus uton dugványokkal végzi. De hát az ilyen mesterséges keresztezés tudományos gyakorlottságot, pontosságot, türelmet igényel; bizony sok időbe telik, míg pl. egy kat.-hold föld megtelik a keresztezés útján létesült új fajtaival. De ez már aztán megfelelő viszonyok között állandó jellegű komlófajta lesz.

Emlegettem tulajdonságokat, bélyegeket. A komlótulajdonságoknál is megkülönböztetünk morfológiai és fiziológiai tulajdonságokat. Az előbbieket közö sorolják: az indata

64-ik ábra. Weszfáliai lentörő gép működésben.

színét, növést, a lombosodást, az egész toboztermést (mellékendők számát, hosszát), az egyes toboz formáját, növést, ezek a jellegzetes tehát állandóbbak s hasonló viszonyok közé új helyekre plántálva öröklök is, mindaddig, míg a termelés módjai, vagy a természeti (termő) viszonyok meg nem változnak.

Az élettani tulajdonságok, mint: a komlóliszt minősége s mennyisége, a tenyészerő, fejlődés és beérés ideje, a penészbetegségekkel s az időjárási behatásokkal szemben való ellenállási erő, tehát az u. n. imponderabiliák már helyről-helyre, időről-időre változnak. A példa magyaráz, mondjuk, az illyefalvi-spalti fajtánál minden új termőhely tobozai között találunk hasonló alakokat, ez tehát az alaktani tekintetben való állandóság, de az érés idejét megfigyelve, az 1907-ik évben kitűnt, hogy míg a kolozsvári kertben már július hó 29-én megkezdődött a szedés, addig az ide alig

*) Kénytelen lévén itt ezen állattenyésztési fogalmat használni, bocsánat!

52 km.-re fekvő magyar-gorbói kertben csak augusztus 20-án fejlődött szedésre készen a komlós, pedig mindkét helyre az illyefalvi anyakertből hozattatott a dugvány, a hol a tobozszüret augusztus 12-én kezdődött. Szerintem ezen érési különbségeket a különböző helyi viszonyok okozzák. Mert bár úgy Kolozsvárt, mint Magyar-Gorbón agyagos talajon északi lejtőn áll a komlós kert, mégis az utóbbi hely klímája zordabb s tengerszintfeletti magassága is nagyobb; az illyefalvi kert (Háromszék megyében) vályógos talajon (sikon) van, de itt rendszeresen későn tavaszodik ki, későbbben történhetik a komlótöke metszése, illetve a kizöldelés is, de utóbb 1907. tavaszán szép napok is voltak és a metszés hamarabb is történhetett, tehát az indata fejlődés is hamarabb indulhatott meg!

Ez a példa is igazolja a tételt, hogy az alakbeli tulajdonságok jobban öröklöhetők át a komlónál is, mint a fiziológiasok.

Cséser Lajos.

Weszfáliai lentörő gépek.

Weszfália és Hannoverában olyan lentörő gépek vannak általános használatban, a minőket ábránk feltűntet. Ezeket a gépeket, melyeknek bővebb leírása a rajz után fölösleges, a kör alakú vaskeret kivételével egészen bázilag készítik. Készítik pedig kézi-, járgány- és gőzhajtásra. Ha az utóbbi a motor, akkor több ilyen gépet hajt egyszerre. Lentermelésünk kezd egy kissé megindulni s ennél fogva nem fölösleges megismerkedni feldolgozásainak eszközeivel is. A gazdasági gépipar lenfeldolgozó gépek gyártásával eddig nem foglalkozott. A német birodalmi gazdasági egyesület évek óta ir ki jutalmakat ilyen gépek gyártására mindaddig eredmény nélkül. Ugy látszik, hogy a házilag készített ilyen gépek megfelelő volta teszi ezt a gyárosokra nézve nehezzé.

Nyilatkozat.

Egy Budapesten megjelenő pénzügyi és közgazdasági merkantilis irányzatú szaklapban legújabb időben két közlemény jelent meg, melyek a valószínűség látszatát keltő színezéssel, merő valótlanosságokat közölve, erős támadást intéznek a »Gazdák Bizt. Szövetkezet« ellen.

E támadás részletes czáfolatába bele nem bocsátkozhatunk, mert az nélkülözi a tárgyilagosságot ismérveit és mert egy elbocsátott tisztviselőnk sugalmazása alapján, annak könnyen érthető elfogultságát juttatja kifejezésre.

Ezen álláspontunkat meg nem változtathatja azon körülmény sem, hogy a csekély elterjedésű szaklap megfelelő számát sok ezer példányban megvásárolta néhány külföldi, Budapesten székelő biztosító társulat, kik velünk szemben is élénk versenyt folytatnak.

Szövetkezetünknek tisztelt barátait és üzletfeleit azonban ezen uton figyelmeztetjük, hogy a cikkekben megnyilvánuló, nagyon is átlátszó irányzatosságnak hitelt nem adva, bennünket eddigi, évről-évre nagy mértékben fokozódó teljes bizalmával továbbra is megajándékozni sziveskedjék.

Kelt Budapesten, 1908. évi május hó 25-én.
Gazdák Biztosító Szövetkezet
igazgatósága.

Pótvetésre HALDEK

kiváló minőségű

magnagykereskedésében

RÉPAMAG

József főherceg ő cs. és kir. fensége udvari szállítójanál

már 6 nap alatt csirázik (100 gombolyag közül 65—70) jutányosan kapható Budapest, V., Bálvány-u. 6.

viselte, hogy azokat a jelenlegi kevés eső nem bírja helyre hozni. Különösen a rétek állása felett érkeznek panaszok némely vidékről. A takarmányrépavetések szintén szenvedtek, részint a szárazság, részint a rovarok miatt és e kár legjobban a tarlórépamag vetése által hátrahagyható el. Ugyanezen okból a legutóbbi napokban a tarlórépának erős kereslete volt.

Szesz.

Változatlan élénk kereslet mellett a szeszárak azonnali és későbbi szállítára tartott áron zárulnak. Elkelt finomított szesz adózva 162.50—163 K, adózatlanul 63.50—64 K. helybeli és valamivel olcsóbban vidéki szeszgyáraktól.

Élesztőszesz adózva 161—161.50 K, adózatlanul 62—62.50 Kor. nagyban.

Denaturált szesz hordóval együtt 54—54.50 K. kelt kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás 59 K-ig, azonnali és 60.50—60 K-ig későbbi szállításra kelt el.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 59.50—60.50 K.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	162—163	K
Finomított szesz adózatlan	63—64.50	»
Élesztőszesz adózva	161—162	»
Élesztőszesz adózatlan	62—63	»
Nyersszesz adózva	161—162	»
Denaturált szesz	54—54.50	»

APRÓK.

A föld színének hatása a szőlőtöke fejlődésére. Franciaországban mesterségesen fehér, vörös és fekete színűvé tettek ugyanegy földet. A fehérszínű földön a vészszók sulya 1.18, a vörösön 1.57, a feketén 1.73 kilogramm volt. Rendesen ért a szőlő a vörös és feketeszínű földön, elkésett a fehér földön. A fekete földön a vegetáció kétszer akkora volt, mint a normális földön. Ez magyarázza meg Oberlin és mások nagy sikereit oly földön, a melyet fekete vassalakkal hordottak meg. A fekete szín elnyeli a nap sugarait, a világos szín pedig visszaveri.

Egynemely dolog az akáczfáról, mint szőlőkaróról. Az akác faja kemény, ruganyos, erős. Hatalmasan ellentáll a meleg, hideg és nedvesség változásainak. A vadgesztenyével vetekedik e nemben. A tölgyfánál tartósabb. A szőlőkaró termelés szempontjából nem célszerű 20 évesnél nagyobb forgóban nevelni. Jó helyeken 12—15 éves forgó is elég. Ha a fiatal akácot karók céljaira hasítjuk, ez fő-

lőtte könnyen megy: de meggörbül, mert a bele lassabban szárad, mint a külseje. 20 éven túl ez a görbülés már jelentéktelen. Egy hektár akácösültetése 2 méter távolságra minden irányban 60 koronába kerül. Kedvező helyeken pl. homokokban csak 40 koronába. Az első éveken a közöket lehet szántani és közbeszurt miveltésre felhasználni. A 20 éves korában circa 3000—4000 jó törzset lehet vágni, a mely megér egyenkint 20 fillért, tehát 7—800 koronát. A sarjhajtásokból eredő második forgó sokkal több jövedelmet ad, mert 20,000 karót kiad és ezenfelül sok rőzsét.

Óvatosság a Thomassalak vásárlásánál. Az újabb időben akadnak Thomassalak kereskedők, a kik a citromsavban oldhatóságért nem kezeskednek. Ez nagy hiba, mert így a termelő teljesen értéktelen trágyát vehet. Nincs kizárva, hogy foszforitokat kevernek a salakhoz. Ekkor az összfoszforsav meg van, de citromsavban nem oldható semmi. Az ilyen foszfor trágya a pénzt meg nem éri. Ragaszkodni kell a citromsavban oldhatósághoz.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ordódy Lajos.**

! Utólrhetetlen teljesítésben és könnyű járásban!

Uj gabona-
aratógép
„Handy“

Szénaforgatók — Lógereblyék

Uj fűkaszálo „Darling“ kedvence minden tulajdonosának, szolidabb az amerikai gyártmányoknál. **UMRATH és T. SA BUDAPEST, V. KER., Váci-körut 60. szám.**

Gőzeséplőkészletek 12 HP-ig. — Ipari mozgonyok 200 HP-ig.

TAKARMÁNYRÉPAMAGOK
UJ IRÁNYELVEK SZERINT TENYÉSZTVE.
WOHANKA-FÉLE JAVÍTOTT

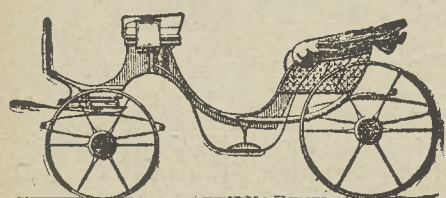
ECKENDORFI, MAMMUTH, OBERNDORFI

TENYÉSZTÉSE VEGYI FAJVALASZTÁS ALAPJÁN.
NAGY TÁPANYAG-TARTALOM és TÖMEGTERMELÉS
~ SZAVATOLÁS MELLETT ~

WOHANKA és T. SA BUDAPEST, V. VÁCI-KÖRUT 76.

Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

Dus raktár új és használt kocsikból. Használt kocsik becsértetnek és átalakítások elfogadtnak jutányos árak mellett. Ugyiszinte mindenféle üzleti és gazdasági kocsik készítése.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900.

Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID
cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 2.80.

Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőgyűjtésre, az inak merevségénél stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabírásra a trainingben.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid

csak ezen védjeggyel valódi.

Főraktár: **Török József gyógyszerésznél Budapest, VI., Király-utca 12. VI., Andrassy-ut 28.**

A peronoszpóra leghatékonyabb ellenszere a Dr. ASCHENBRANDT-féle

Bordói por

amint azt úgy a külföldi mint kilencz éves hazai tapasztalatok igazolják. **Nem perzsel! Jól tapad! A fecskendőket nem rontja! A burgonyavész ellen használt szerek közt is a leghatásosabb!**

A lisztharmat legbiztosabb gyógy- és óvszere a Dr. ASCHENBRANDT-féle

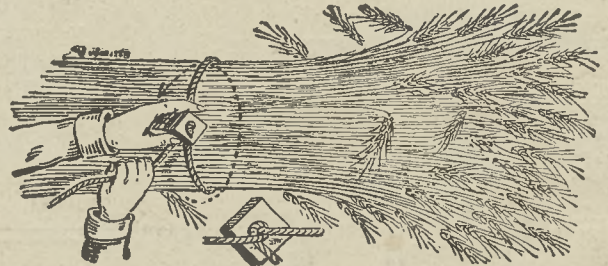
Rézkenpor

mely a szőlőt egyuttal az antraknózis ellen is megvédi. A porok áral Budapest:

50 k.-gos zsákban kgrm.-kint	bordói por 72 fillér
10 és 5	bordói por 76
2	bordói por 77
50 kg.-os zsákban kgrm.-kint	rézkenpor 45 fillér
10 és 5	rézkenpor 49
2	rézkenpor 50

Gyártás korlátolt! Tessék a szükségletet **mielőbb megrendelni.** A porok szállítása bármely időben és részletben történhet. — Ismertető füzeteket, használati utasításokat küld, megrendeléseket elfogad a **Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-utca 31 szám.**

A por ezenkívül kapható és megrendelhető: Gazdasági Egyesületnél Arad; Hangya Szövetkezetnél Budapest, (Boráros-tér); Szávosts Emilnél Budapest, (Eötvös-tér 2.); Jámbor Gézánál Békés-Gyula; Kontsek Gézánál Debreczen; Vörös Józsefnél Esztergom; Keleti Lászlónál Hatvan; Mahr Károlynál Miskolcz; Városi és járási gazdákörnél Nagy-Kanizsa; Hoffmann Adolfnál Nyiregyháza; Bukavina Nándornál Szabadka; Szűcs Józsefnél Szatmár; Tóth Péternél Szeged; Kovács Pálnál Székesfehérvár; Kimmel Gyulánál Temesvár; Szomerey Jánosnál Veszprém.

Egyetememes kéve-gyorskötők

legelősből árban azonnal szállítatnak.

Nagy választék mindennemű gazdasági kötélárunkban.

HELLE O. műszaki kötélverőáru gyár POZSONY.

Szőlőbirtokosok figyelmébe!

Négy szakvélemény.

Nyilvános vegyészeti és baktériológiai intézet
München.

A peronoszporánál bordói lével való permetezésnél csak 48 órai behatás után mutatkozik gyengülési, de nem öl meg teljesen a penészgombát, míg a Kristály-Azurinnal való permetezésnél már 4 óra a telt jelentkezik a hatás, a penészgomba gyengébb növekedésében, 6 óra után pedig már teljesen megöli.

Folyó é. november 29-én kell beadványára nyilvánosan tudomásul adatik, hogy a klosternauburgi kísérleti szőlőtelepen az Ön gyára által szállított Azurinnal végzett kísérletek a peronoszpora leküzdésére teljesen kielégítő eredményt szolgáltattak.

Wien, december hó.

A földművelésügyi miniszterium.

A magyar királyi központi szőlészeti kísérleti állomás és ampelológiai intézet szakvéleménye.

Tanulmányok a szőlő fakórothadásáról.

A földművelésügyi m. kir. miniszter megbízásából írta: **Istvánfi Gyula dr.** tud. egy. r. ny. tanára, az ampelológiai intézet s a felsőbb szőlő- és borszemesi tanfolyam igazgatója.

II. kötet, 222 oldal.
Myceliumölési kísérletek: 2%-os friss bordói lében 2%-os Aschenbrandt-féle friss és 2%-os Aschenbrandt-féle régi két éves bordói lében 2%-os rézsulfátoldatban 24 órai áztatás után is életképes maradt a mycelium.

Azurinnak 2%-os oldata a mycelium életképességét annyira gyöngítette, hogy a mycelium mustban sem volt fejlődésre bírható.

A királyi uradalom szőlőiben az Ön Kristály-Azurinjával végzett kísérletek a legnagyobb megelégedésünkre sikerültek és tekintve a kisebb költségeket, a kevésbé körülményes alkalmazást a jövőben peronoszpora ellen mindig használni fogjuk. Teljes tisztelettel
Czéh András
kir. urad. tanácsos.
Wiesbaden

A valódi brüxeni Kristály-Azurin aránylag olcsóbb, mint a kékkő-mész keverék, mert 400 liter vízhez csak 1 kilogramm szükséges.

Ára 3 korona 20 fillér.

Megrendelhető Budapesten:

Szücs Mihály gazd. gépkereskedőnél,
Budapest, VI. ker., Gyár-utca 26. szám.

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöltetnek, sovány, úgy hizott állapotban **URL REZSŐ** sertésbizományosnál, Budapest, VIII., Népszínház-u. 22. (Polgári serfőzde

bérpalota). — Telefon: 97-05 interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám,

Alakult 1900. Biztosítéki alap: Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . . 1,970.340.— kor.
Tartalékok . . . . . 764.760.16 "

Összesen: 2,735.104.16 kor

1901. évi fölösleg 90.349.— kor. 1904. évi fölösleg 72.438.23 kor
1902. " " 59.782.26 " 1905. " " 61.730.60 "
1903. " " 109.331.73 " 1906. " " 39.243.65 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyyszintén az ember életére, különféle módok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

HAUPTNER

Állattenyésztési és ápolási, valamint állatorvosi műszerek és eszközök!

mint: bázisingsondák, trocárok, Irrigatorok, sebfeccskendők, klystirek, Dr. Raebiger-féle hüvelykenőcs-feccskendő, szegecselhető Crotalia füljelzők, tetováló fogók, ló- és marhanyíró-gépek és ollók, stb. stb. — Magyarországi főraktár:

GEITTNER és RAUSCH
czégnél

Budapest, VI., Andrassy-ut 8. sz.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

688
908 szám.

Földhaszonbéri hirdetés.

A m. kir. közalap. uradalomhoz tartozó Temes megye Bachovár község határában lévő 454²³/₁₆₀₀ hold kiterjedésű mezőgazd. birtok 1908. évi október hó 1-étől 1920. évi szeptember hó 30-ig terjedő 12 évi időtartamra a Buziásfürdőn székelő kir. közalap. gazd. főtisztvis. hiv. helyiségében 1908. évi június hó 11-én d. e. 11 óra-kor tartandó zárt ajánlatu verseny útján a házi gazdálkodás kötelezettsége mellett bérbé fog adatni.

Erről bérelni szándékozók azzal értesítetnek, hogy 1 kor. bélyeggel ellátott és kellő bánatpénzzel felszerelt, sajátkezüleg irt, vagy két tanu előtt aláírt zárt ajánlatukat, melyekben a holdankénti megajánlott évi haszonbér összege számokkal és betűkkel kiirandó s kijelentendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti — borítékozva az árverés megkezdése előtt a főtisztviselnél benyújtandó lesz.

Bánatpénzü 1000 korona készpénz vagy ily értékű óvadékképes értékpapír lesz az ajánlathoz csatolandó.

Oly egyének, kik gyámhatalom vagy gondnokság alatt állanak, ugyyszintén kik az uradalommal szemben hátralékos tartozatban vagy perben állanak, a versenyből ki vannak zárva.

Elkésve érkezett vagy utóajánlatok, valamint kellőleg ki nem állított vagy fel nem szereltek figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlattevők közti szabad választás a vallás- és közoktatási m. kir. miniszteriumnak tartatik fenn.

A részletes haszonbéri feltételek a kir. közalap. gazd. főtisztviselnél Buziásfürdőn a hiv. órák alatt betekintheők vagy az érdeklődőknek költségükre posta útján elküldetők.

Buziásfürdő, 1908. évi április hó 20-án.

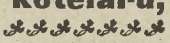
A m. kir. közalap. gazd. ker. főtisztvis.

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt
kar / tellen kívüli

mag-
gabona-
burgonya-
faszén-
gyapju-
ZSÁK
kaszal-
repeze-
behordási
rostaalj-
waqgon-
PONYVA

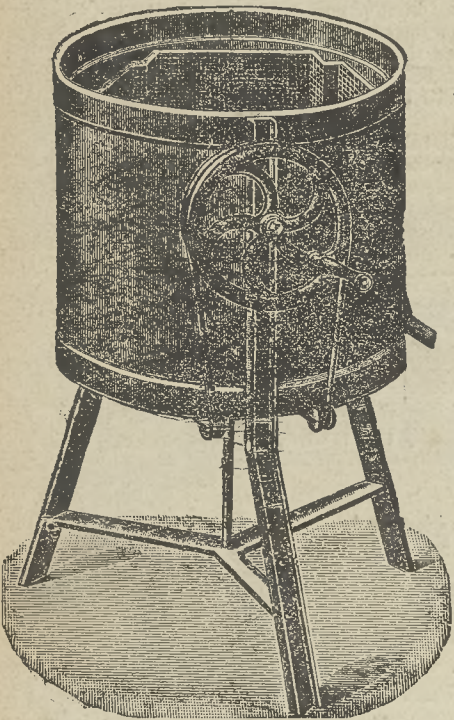
NAGEL ADOLF

Budapest, Arany János-utca 10.

„HUNGARIA“ kettős kézi kéve-
kötelek favéggel, aratógép zsine-
gek, szőlőkötöző fonál, kötéláru,
zsák-zsineg, lópokróc.

Zsák- és ponyvagyar. Kölcsönintézet. Vétel,
eladás és cserélés.

Sürgőnyczim: Nagela Budapest. Vidéki telefon 35—92.

Méhészetben
szükségelt összes
eszközöket

robbanásmentes
edényeket, hirdetősi
táblákat és minden
e szakba vágó árú-
gyárt a

**Magyar fém-
lemez ipar R.-T.**

Budapest
Erzsébet királyné-ut 57-59.

Ép és üzemképes állapotban levő
8 HP Clayton-féle 18806. sz. lo-
comobil 1907. július 6-án nyo-
matott, hozzá cséplőszekrényvel
és felszereléssel első kézből igen
olesón eladó. Czím: **Bengyel
Antal, Gyöngyös.**

FÉLÁRBAN

egy 8 HP államvasuti használt,
de jó karban levő elevátor, fto
vábbá 4 drb marokrakó aratógép
Kovács Soma és Társa
özégnél
ARADON.

Szegolcsóbb

beszerzési forrás eredeti Manilla
kéveköti fonálra **Kovács Soma
és Társa** özégnél **ARADON.**

Uradalom

Nógrádban, Hevesmegye határán,
1080 hold, természettel, felszerelés-
sel, kedvező fizetési feltételekkel
eladó. Csak komoly vevőknek
nyújt felvilágosítást: **Bellusi
Baross Kálmán, Enyedi-u. 12.**

**A szőlő
trágyázása.**

Irta: **Ordódy Lajos.**

Ára 3 korona.

Gyakorlati utmutatás arra, hogy
miként kell a szőlőket istálló- és
mű-kereskedelmi trágyákkal úgy
trágyázni, hogy a legjobb ter-
ményt a legnagyobb mennyiség-
ben elérhessük. Megszerezhető a
„Gazdasági Lapok“
kiadóhivatalában

Budapest, IV., Muzeum-körut 7.

Uradalmakban,

gazdaságokban elhullott állatok
bőreit, v. m. marhabőröket szer-
számabőrnek, ló- és csikabőröket
kocsifedél, illetve ülésbőrnek,
disznóbőröket nyereg vagy ülés-
bőrnek feliben, esetleg jutányos
díjért **Marsal János**
timár iparos
Szarvas, Békés megye.

**Istálló-
mennyezetek**
tökéletes páramentesítése,

nedves falak

gyökerez szárazzátétele, szab.
„KOSMOS“ hornyolt aszfaltlemezrel
kitűnően bevált.

FELVILÁGOSÍTÁST AD:
GREIF ANTAL, mérnök,
Budapest, VIII., Salástrom-utca 10.
(TELEFON.) (TELEFON.)

Szőlőtulajdonosok!!

„PERONOSPIN“ mely már 7 év óta hasz-
nálatban van, hatásában
sokkal jobb és olcsóbb
permetezésnél, mint a
kékkő. Egy csomag 1 hektó vízre 60 fillér. 10 csomag rende-
lésnél bérmentve küldi:

DEMETER G. gyógyszerész, Szászváros, 60. szám.

**Gőzekék, uti mozdonyok,
cséplőgépek hajtásához.**

Felvilágosítás- és szakszerű utasítással szolgálunk.
Szíves megkeresések: **Zentral-Direction der Österreichi-
chischen Berg- und Hüttenwerks-Gesellschaft
Teschen, (Osztrák Szilézia) vagy:**

**Az Osztrák Bánya- és Kohászati Társaság Magyar-
országi Képviseletéhez Budapesten, IX. kerület,
Üllői-út 25. szám (Köztelék) földszint 3. szám
kéretnek.**

MAGYAR LÁNCZKUT- ÉS GÉPGYÁR

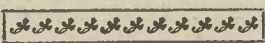
RACK G. ÉS TÁRSA
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 133/b.

Telefon: 95—37. — Sürgőnyczim: Lánczkutgyár Budapest Thökölyut.

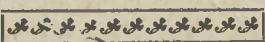
LÁNCZKUTAK

a legmodernebb javított szerkezettel,
csövek rézből, láncz czinezett aczél-
ból. — Gummi könnyen kicserélhető.

Minden mélységre
alkalmas.

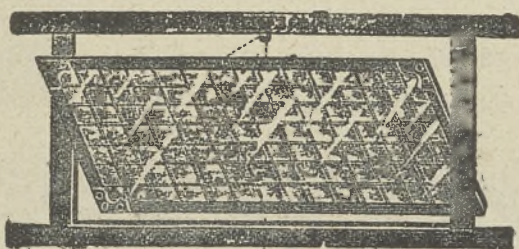
Nagy munkaképes-
ség. Könnyű járás.

HUNGARIA
nyitott lánczkut

DIANA
zárt lánczkut

UJDONSÁG!

Készít: „VIKTORIA“ istálló- és raktár-stellőztetőket és mindenféle lakatos-munkákat.

sodrony-üveggel.

Előnyei: törhetetlen, tűz- és betörésbiztos, csinos és olesó!
Megrendelhető a készítőnél:

FARKAS ÉS TÁRSA lakatos-gyárában
BUDAPEST, VI., Lehel-u. 10a. sz.

Megrendelhető továbbá a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél is Bpest, Alkotmány-u 31.

UJDONSÁG!

Eladó tenyészállatok.

A Pusztá-Ujnépi uradalom (u. p. Nagykanizsa) többszörösen első
díjakkal kitüntetett tenyészeteiből telivér simmenthali bikák, ugy-
szintén telivér westfaliai kocák és kanok állandóan kiváló min-
ségben kaphatók. ..

Polgár Sándor

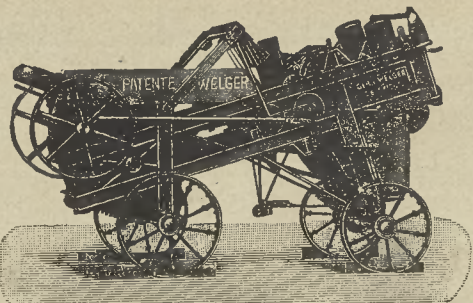
m. kir. szabad. nyert orvosi mű- és
kölszerész

**BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körut 50. sz.**

Legelőnyösebben beszerezhető orv-
osi, sebészeti és betegápolási esz-
közök, Gummláruk, Suspensorium,
irrigator fecskendezők sbb. legújabb
találmányu cs. és kir. szabadalma-
zolt Polgár-féle sérvkötők, has-
ém köldök-kötők. — Valódi fran-
cia különlegességek (óvszerek).
Részletes képes árjegyzék ingyen és
bérmentve. (Fenti címre ügyelni
lessék.)

Utánzás ellen védve 16302. sz. a.

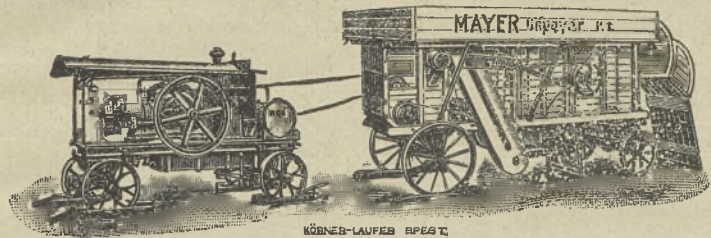
GÉPVÁSÁR

Ajánlható beszerzési források.

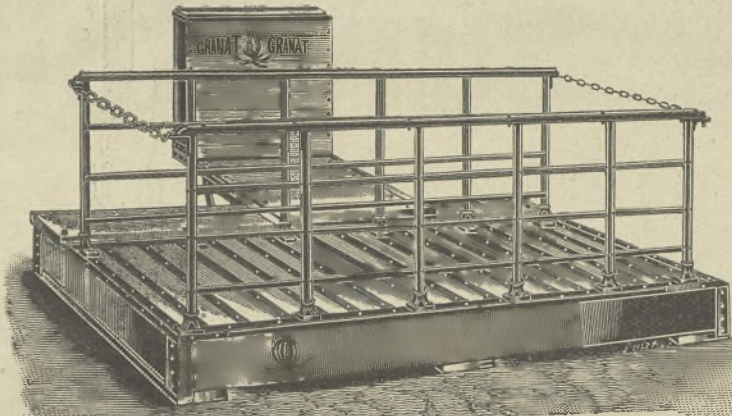
MAYER GÉPGYÁR

vas- és fémöntőde részvénytársaság
SZOMBATHELY—BUDAPEST, VI., Váci-körút 61. sz.

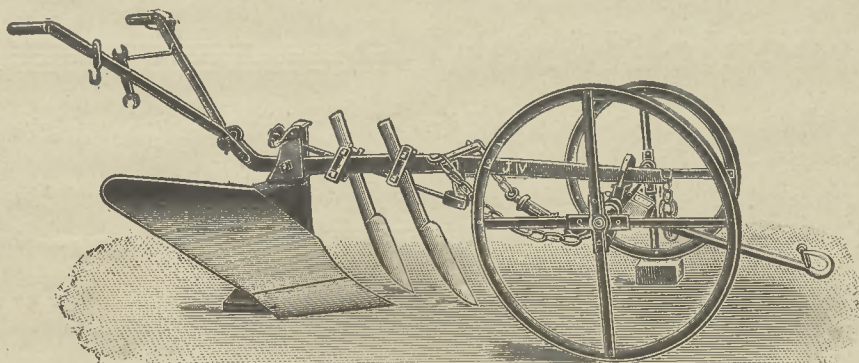

Malom-építéset, motor-osztály, mindennemű gazdasági gépek gyártása. Hazai gyártmány. Kitűnő munka. Kedvező feltételek. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

„GRANAT” MÉRLEGGYÁR ZWARG ÉS RINGEISEN TESTVÉREK BUDAPESTEN.

Ajánlják mérleggyártmányaikat és pedig: egyensúly-, tizedes-, százados-élőállat- és hidmérlegeiket a legmegbízhatóbb és legolcsóbb kivitelben. — Gyár: III. ker., Szépvölgy- RINGEISEN TESTVÉREK V. ker., Hold- utca 8. sz. Raktár: utca 21. sz.

Gyakorlatban kitűnőnek bizonyult :: szabadalmazott kétesoroszlás, elzárható

JURENÁK-ekéket

szállít:

„KÜHNE” mezőgazdasági gépgyár részvénytársaság
MOSONBAN.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a. sz.

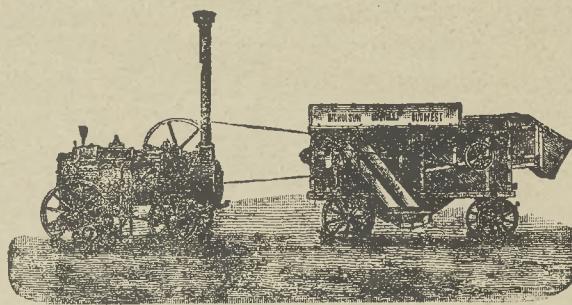
Fiókraktárak: Debreczen és Temesvár.

Ezenkívül megrendelhetők: Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V., Alkotmány-utca 31. és Agrikultura mezőgazdákat ellátó r.t.-nál, Budapest, V., Zoltán-utca 12. sz.

Régi egytetemes (Sack-rendszerű) ekék gerendelyeinek átváltoztatása JURENÁK-rendszerre darabonként K 22.—

☛ Rendelések idejekorán eszkozlendők. ☛

„NICHOLSON” gépgyár részv.-társ. BUDAPEST, VI. ker., Váci-út 17. szám.

Ajánlja saját, hazai gyártmányu gőzmozgonyait, cséplőgépeit, szalmakazalozóit, herefejtő-gépeit, „Gloria” páros soru és tolóhenger rendszerű „Nemzeti” sorvető gépeit, legújabb rendszerű váltva forgatható „GÓZEKÉIT” 10” mély szántásig; valamint egyéb gazdasági gépeit.

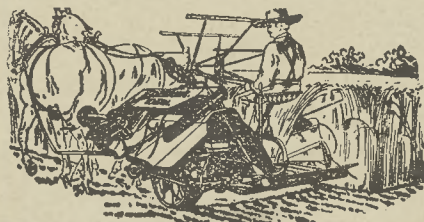
Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A legkedveltebb és legjobban bevált

Kévekető-aratógépek
Marokrakó-aratógépek
Kaszálógépek, Gyűjtőgépek a **Deering-félek.**

Ajánlja egyszersmind a jelen idényre SACK RUDOLF elismert kitűnő aczélekeit, kapáló- és töltögető-ekéit és más egyéb legtokélete-sebb talajmivelő eszközeit és gépeit.

Mind Ezeket a legmesszebbre terjedő szavatosság mellett szállítja és kimerítő ismertetést kívánatra ingyen és bérmentve küld:

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépüzlete

Budapest, V., Váci-körút 52.

Arany érem Szeged 1899
Arany érem Budapest 1899
Arany érem Pozsony 1902
hidraulikus sajtóért.

Hydraulikus sajtók

szőlő és gyümölcsmust sajtólásra a nagy üzem számára, 2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

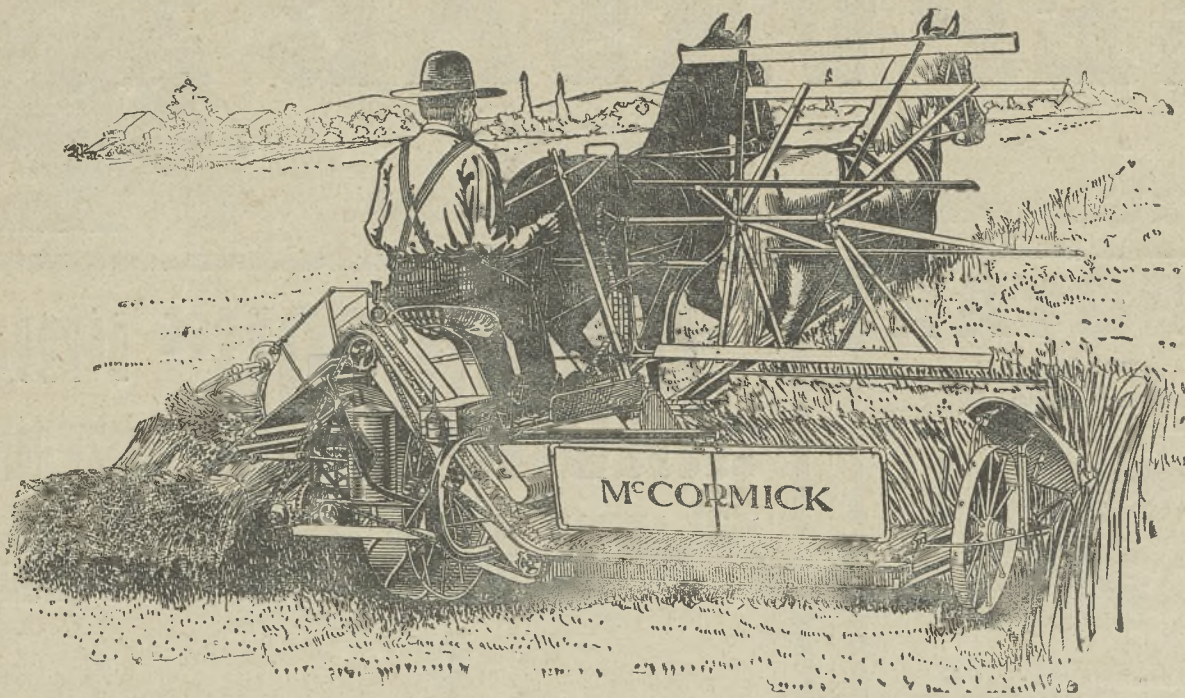
Már igen tetemes számban üzemben helyeztetett.

Gyártanak és szállítanak jól állás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben.

MAYFARTH PH. és TÁRSA, BÉCS, II/1. különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejekorán kértnek.

Eredeti Mc Cormick
Manila kévekötőfonal

Mc CORMICK

Harvesting Machine Comp., Chicago, U. S. A.

(amerikai aratógépgyár.)

Igazgatósága és főraktára: _____

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 12. sz.

Speczialitások: _____

Kévekötő-aratógépek 5 és 6 ang. láb metsző szélességgel, szállító- és rudhordó-készülékkel.

Szabadalmazott _____

kalászemelő

„Daisy“ marokrakó aratógép — automatikus — asztalfelhajtó-készülékkel.

„New 4“ fűkaszalógépek 3½, 4½ és 5 ang. láb.

Szabadalmazott _____

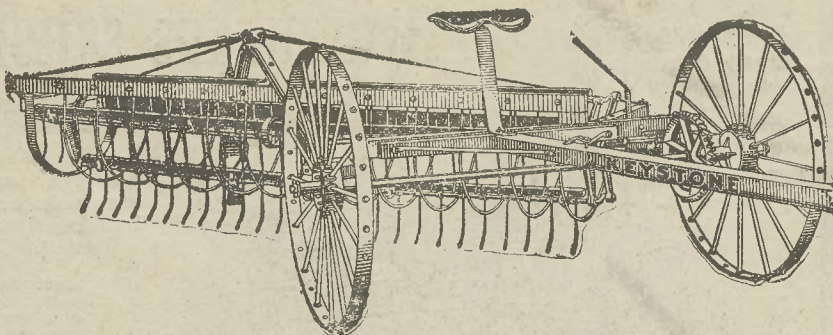
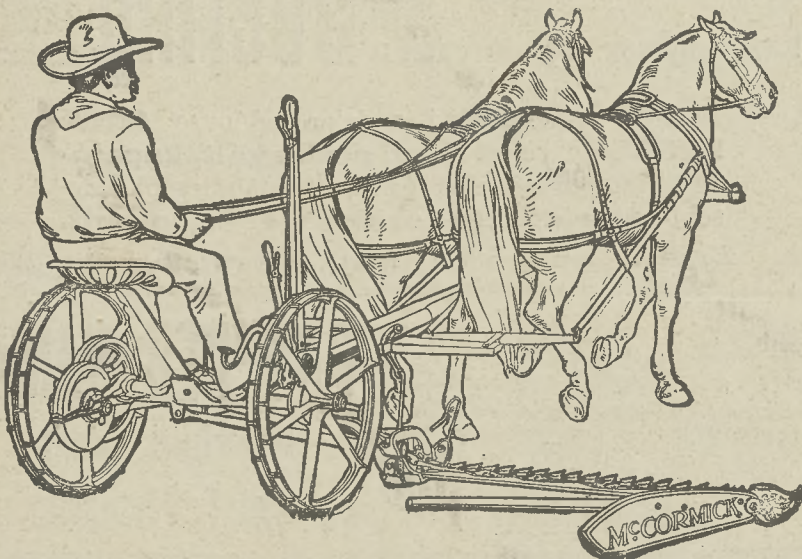
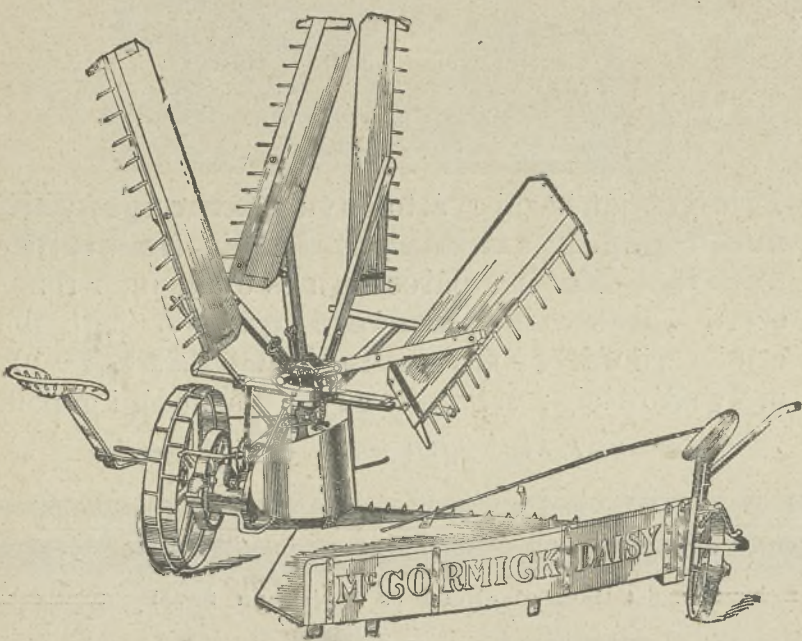
„Dán“ késgerenda

selyemfü, mohos rétek stb. kaszálására.

„Sidelivery“ egyesített szénagyűjtő- és forgatógép (ujdonság).

Aczél lókapák tengeri, burgonya, szőlő kapálására.

14 fogas cultivator 7 darab külön gyomlálókéssel; tengeri, szőlő, takarmányrépa stb. kapálására.

Nagy képes katalógus és árjegyzék kívánságra díjmentesen.

Minden gazda véleménye az, hogy a legjobb

EKE

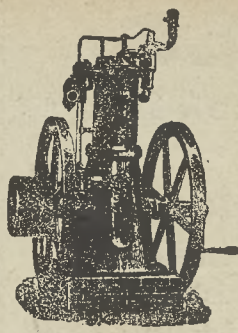
a **Jurenák**-féle szabadalmazott eke. — Egy kísérlet mindenkit meggyőz erről.

Leírást, felvilágosítást bárkinek ingyen küld

Sziklay Géza és Társa

Budapest, VIII., Baross-tér 3. sz.

(Saját házában.)

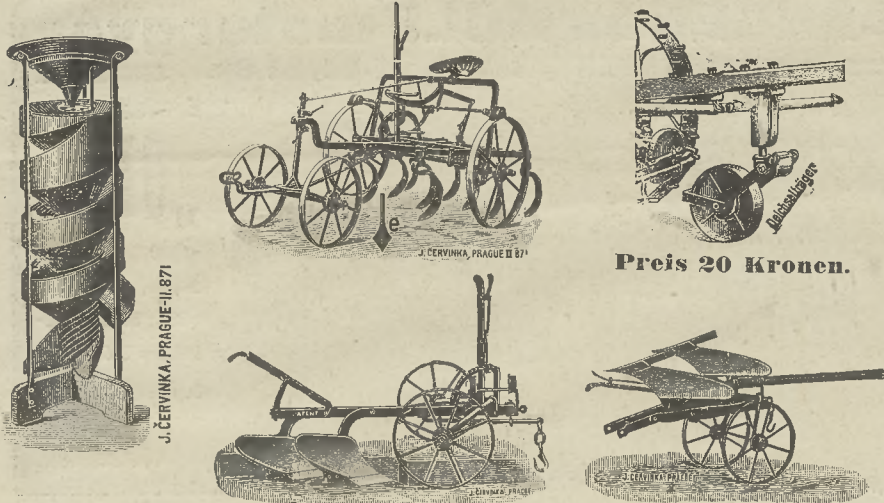
Takarmánykamra-berendezések Reformator-motorral.

Kívánatra saját rendszerünk szerint vízvezetékű és villanyvilágítási üzemmél kombináljuk.

Olesó üzem! Teljes üzembiztonság!

Néhány referenzia: Turonyi Biedermann-féle uradalom Mozsgó, Turonyi Biedermann-féle uradalom Endrőcz, Turonyi Biedermann-féle uradalom Okorág-Kárász, lovag dr. Floch-Reyhersberg Alfréd gazdasága Szódrákos-Csörög-Göd, bezerédi Bezeredy Andor gazdasága Ménfő, Rőjtöki Bauer Antal gazdasága Bóde, u. p. Ajka, Győri dr. Kautz Gyula gazdasága Györgyháza, u. p. Börny, Sg. Segesváry Ödön gazdasága Iktád Domony, dr. Schwarcz István Kis-Szántó, u. p. Bors, Milotai gazda-ág Milota, u. p. Tisza-Ujlak. — További felvilágosítással és ajánlattal **SIGNER F. és R. mérnöki vállalat, Budapest, U., Kálmán-utca 15.** szolgál.

JOHANN ČERVINKA, PRAG II. HAVLIČEKPLATZ No. 26.

Preis 20 Kronen.

Offeriert als Spezialität die weltberühmten automatischen Schnecken-Trieure, vorzügliche massive Stahl-Kultivatoren mit amerikanischen in Oel gehärteten Stahl-federzinken, patentierte Deichselträger zu Mähmaschinen, wie überhaupt zu Maschinen mit schwerer Deichsel und 2-scharige Stahl-Pflüge, kippar, mit Deichsel.

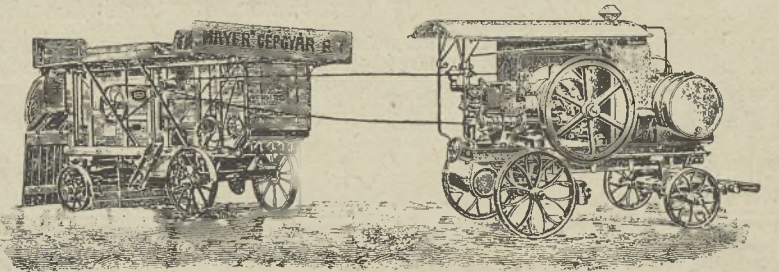
Hazai gyártmány!

Kitünő munka!

MAYER GÉPGYÁR

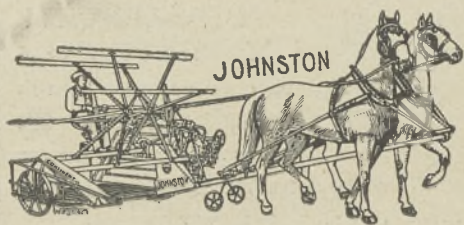
vas- és fémöntőde részvénytársaság

SZOMBATHELY—BUDAPEST, VI. kerület, VÁCZI-KÖRUT 61. szám.

Benzinlokomobil-cséplő-szerelvények. Stabil-benzinmotorok. Szívógázmotorok faszén-, koks- és antracit-fűtésre, 120 HP-ig. Malomépítészeti. Szab. hydr. borsajtók, olajpresek és mindennemű gazdasági gépek.

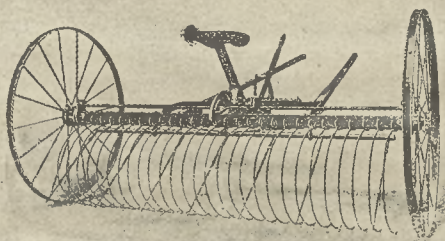
Kedvező fizetési feltételek. ∴ Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

JOHNSTON

A The Johnston Harvester Co.

legmodernebb amerikai speciális aratógépgyár, mely a magyarországi használatra szánt gépeket teljesen a hazai viszonyokra alkalmazva készíti.

JOHNSTON

kévekető aratógépek
marokrakó aratógépek
fűkaszálók
szénaforgatók és gyűjtőgépek

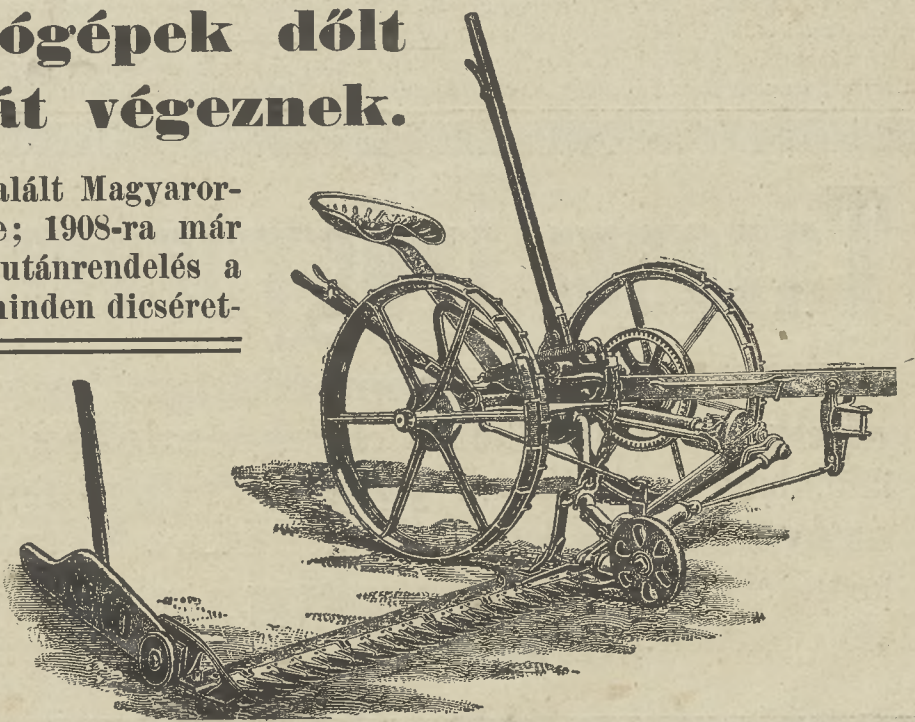
a legökéletesebb szerkezetű, legkönnyebb kezelésű és legmegbízhatóbb munkateljesítésű e nemű gyártmányok a világon.

A „JOHNSTON” aratógépek dőlt gabonában is jó munkát végeznek.

Az 1907-iki idényben 1600 „JOHNSTON” gép talált Magyarországon legelőkelőbb uradalmi körében elhelyezésre; 1908-ra már eddig is beérkezett több mint ezer darabra szóló utánrendelés a „JOHNSTON”-gépre. Birtokosainak megelégedését minden dicséretnél meggyőzőbben bizonyítja:

Vezérképviselet és főraktár:

**Melichár Ferencz
Bächer Rudolf**
Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Gőzmívelés.

== Nagyobb területek szántását gőzekével ==

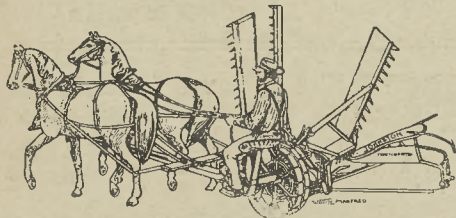
hajlandó vagyok elvállalni; épügy

mélyrigólozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alanti címemhez forduljanak:

WOLFF ERNŐ gőzsántási vállalkozó
Budapest — Kelenföld.

KNOTEK-féle arató- és fűkaszaló-gépek.

Elsőrangú gyártmány. — Legmesszebbmenő jótállás, olcsó árak és kedvező feltételek.

Szücs Ödön

BUDAPEST,

VI. ker., Nagymező-utca 66.

Nagy gyári raktár gőzcsepítő-szerelvényekből, állandósított és kerekre szerelt motorokból és szab. alsó- és felső kiömlésű

„KINCSEM”-vetőgépekből.

Árjegyzék Ingyen és bérmentve.

Tessék árjegyzéket kérni!

Mindenféle

Szivattyúk

házi és nyilvános használatra, gyári és ipari célokra.

Vas- és ólomcsövek bármely nagyságban.

ISTÁLLÓ-VEZETÉKEK.

Mérlegek

legújabb és javított rendszerűek.

Szivattyúk és Mérlegek

tejgazdasági üzemekre kaphatók:

W. GARVENS

Központi és főiroda: „Garvenswerke” Bécs II., Handelsquai 130.

Mintatelep: Wien I., Schwarzenberg-Strae 6.

Arjegyzékek díjtalanul és portómentesen küldetnek.

A szőlő trágyázása.

Írta: **Ordódy Lajos.** — Ára 3 korona. Gyakorlati útmutató arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és mű-kereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék. — Megrendelhető a Gazdasági Lapok kiadóhivatalában, Budapest, IV., Múzeum körút 7.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és ezementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktéglaikat, cement-födélcserepeket, csöveket csatornázásra, alagesővezéseket, padlólapokat, itató vályukat stb. Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal. Kívánatra ingyen küldjük 84-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. **Levelezés magyar nyelven.**

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gaspary & Co.

MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

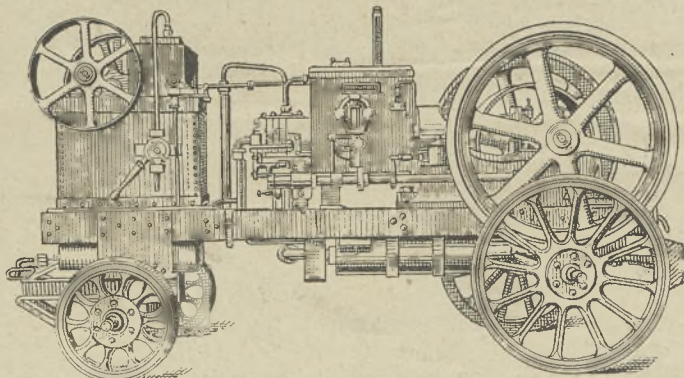
Legnagyobb gyár
a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb

LANGEN és WOLF motorgyár

BUDAPEST, VI., Váci-körút 59.

Eredeti „OTTO”

„OTTO”

-féle lokomobilok, benzín- és szivógáz-motorok.

Kényelmes fizetési feltételek.

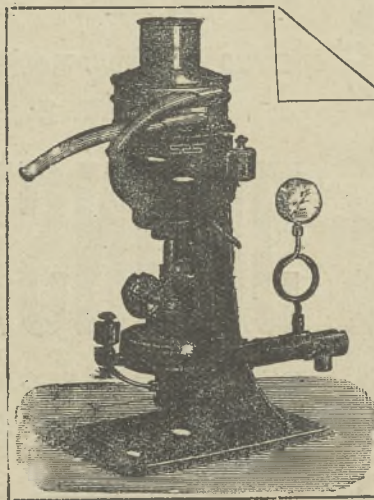
ALFA-SEPARATOR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

TEJGAZDASÁGI
GÉPGYÁR.

Iroda, raktár és gyártelep:
VI., Lomb-utca 11.

Alfa-Laval Separatorok kézi és erőhajtásra

40—2000 ltr óránkénti munkabírással. Mindennemű tejgazdasági eszközök és gépek gyártása. Tejgazdasági telepek berendezése és átalakítása. Díjtalan tanácsadás minden tejgazdasági kérdésben. Árjegyzékek, tervek és költségvetések bérmentve.

Több mint 770 első díj!

Több mint 500.000 Alfa-Laval Separator az egész világon!

!! Az Alfa-Laval Separator a legjobb !!

Tavaszi trágyázásra legalkalmasabb

a **CSÉRY-féle szemét-trágya**, mely a legolcsóbb **phosphort, kálit és nitrogént** tartalmazó **természetes trágya**. Az **istállótrágyát** tartalomban és hatásban **jóban felülmulja**. Rövid idő alatt **rengeteg népszerűsége** tett szert. Ismertetések, analizisek és árajánlatok kaphatók a központi eladási

telepen: **BAYERTHAL és LEVY** cégénél, Budapest, V., Bálvány-utca 26. sz.